

Χόρεψε με αυτόν που σε συνοδεύει

«») Περιέργα πλάσματα οι συγγραφείς. Όταν γράφουν, παραπονιούνται ότι δεν ζουν. Κι όταν ζουν, φοβούνται ότι δεν θα ξαναγράψουν. Μεσοκείμενο ξεκινάει αυτό που ονομάζω Εποχή της Απάθειας. Το Βερολίνο είναι θαμμένο κάτω απ' το χιόνι κι εγώ νιώθω σαν αρκούδα που κυκλοφορεί στους άδειους δρόμους με το αρκούδακι της, ακούγοντας τον ήχο της σιωπής. Οι αρκούδες δεν γράφουν.

«») Όταν δεν γράφω, ατονούν και τα αναγνωστικά μου αντανάκλαστικά. Διαβάζω με το ζόρι το «New Yorker», για να μην

Σπίτι από φύλλα
ΑΜΑΝΤΑ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

πάει στράφι η συνδρομή, και βιβλία αυτοβοήθειας (τα περίφημα self-help). Όχι για τη σκοχπορσίλωση, τον εύκολο πλουτισμό ή τη φιλοδοξία. Αλλά για το πώς θα ξαναβρω στο γράψιμο το νόημα της ζωής. Όπως, ας πούμε, το «Κυνηγώντας το μεγάλο ψάρι» του Ντέιβιντ Λίντς (μτφρ. Γ. Πάντσιος, εκδ. Πατάκη). Αρχίζει με τη φράση: «Οι ιδέες είναι σαν τα ψάρια. Αν θέλεις να πιάσεις μεγάλα ψάρια, πρέπει να πας πιο βαθιά». Παραπλανητικό. Με κάνει να βυθίζω ακόμα πιο βαθιά τις γαλότητες μου στο χιόνι. Περιπατάω και μετρώω βήματα.

«») Το «Μεγάλο ψάρι» είναι ένα βιβλίο απλό και κάπως τρελούτσικο γύρω από την αναζήτηση της ευτυχίας. Η ευτυχία, κατά τον Λίντς, είναι κάτι σαν αλεξίσφαιρο γιλέκο για

τις συμφορές – το φοράς και γίνεσαι δημιουργικός. Ο Λίντς αντιλεί παραδείγματα από τις ταινίες του για να εξηγήσει καλύτερα τους συσχετισμούς των ιδεών, την αυθαιρεσία τους. Μιλάει για τον φόβο, τον θυμό, την καλοσύνη χρησιμοποιώντας ινδικά αποκρυφιστικά κείμενα που πουχάζουν τη συνείδηση. Το ερώτημα είναι αν η πίσυχη συνείδηση οδηγεί στη γραφή ή –και πάλι– στη βηματομέτρηση.

«») Π' αυτό δοκίμασα κάτι πιο δραματικό. Ένα βιβλίο γύρω από την ευτυχία και τη δημιουργία πάλι, γραμμένο από τη σκοπιά ενός μελλοθάνατου. Στην «Τελευταία διάλεξη» (μτφρ. Η. Παπαστεφάνου, εκδ. Πατάκη) ο Ράβντι Πάους, καθηγητής Πληροφορικής στο Κάρνεγκι Μέλον, αναλογίζεται τα σημαντικά γεγονότα της ζωής του και κληροδοτεί το modus vivendi του στα παιδιά του. Ξέρει ότι θα πεθάνει σύντομα από ανίατο καρκίνο και γράφει ένα ρομαντικό και συγκινητικό βιβλίο γύρω από την πραγματοποίηση των παιδικών μιας ονείρων, που συνήθως αντιτίθενται στην εκπλήρωση των ονείρων που έχουν οι άλλοι για μας.

«») Αν εξαιρέσουμε τις συμβουλές, το βιβλίο του Πάους μοιάζει με καλογραμμένο μυθιστόρημα. Σε άλλες εποχές θα προ-

σπερνούσα τις συμβουλές, αλλά όχι τώρα: «Καλύτερα έντιμος, παρά δημοφιλής». «Να κάνεις μεγάλα όνειρα». «Χόρεψε με αυτόν που σε συνοδεύει». Επίσης, δεν ξέρω για σας, εμένα μου αρέσουν οι παλαβομάρες που κάνουν οι Αμερικανοί όταν αφιερώνουν τον θάνατο. Ο Πάους, στην τελευταία διάλεξη του, κάνει κάμπιες μπροστά στο κοινό, για να αποδείξει ότι βρισκείται ακόμη σε καλή φυσική κατάσταση...

«») Οι κάμπιες του μου ζήτησαν την ανάγνωση για ωματική άσκηση. Πέρασα μερικές μέρες διαβάζοντας το ογκώδες βιβλίο των Σάρον Γκάνον και Ντέιβιντ Λάιφ «Jivamukti Yoga» (εκδ. Ballantine Books) γύρω από την πνευματικότητα της γιόγκα που επινόησαν οι δυο τους στη Νέα Υόρκη στη δεκαετία του '80. Πριν από λίγο καιρό εφάρμοσα τη θεωρία τους γύρω από τη σημασία της σωστής αναπνοής, ιδροκοπώντας μαζί με δεκάδες Βερολινέζους γιόγκι στη μία και μοναδική εμφάνισή τους στην πόλη. Ήταν σαν συναυλία. Καθόλου περίεργο που ο Σπινγκ προλόγισε το βιβλίο τους. Είναι κατατοπιστικό και αρκετά ισορροπημένο. Γραμμένο από τη σκοπιά της εμμονής, ασφαλώς.

«») Κι έτσι, με πολύ φυσικό τρόπο, σκέφτηκα τη δική μου εμμονή – τη μυθολογία. Την αποφεύγω διαβάζοντας κωδικοποιημένες οδηγίες, αλλά ως τότε. Λοξοκοιτάζω το βιβλίο του Τζού Γκέμπελ στο κομοδίνο μου. Ονομάζεται «Βίνσεντ» (μτφρ. Δ. Καρύδας, εκδ. Μαγικό Κουτί). Ο Βίνσεντ, διαβάζω, είναι ένα παιδί-θαύμα της Νέας Αναγέννησης, ο Βαν Γκογκ της εποχής μας. Το κεντρικό ερώτημα του βιβλίου είναι αν η δυστυχία οδηγεί στη μεγάλη τέχνη. Κάτι μου λέει ότι από εδώ θ' αρχίσω τελικά.

